

Besparingspotentieel van het nieuwe Rijksbrede subsidiekader

Effecten op administratieve lasten en
uitvoeringslasten in kaart gebracht

John Boog
Michiel Linssen
Johan Snoei

Zoetermeer, januari 2009

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Financiën.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij EIM bv. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van EIM bv. EIM bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

The responsibility for the contents of this report lies with EIM bv. Quoting numbers or text in papers, essays and books is permitted only when the source is clearly mentioned. No part of this publication may be copied and/or published in any form or by any means, or stored in a retrieval system, without the prior written permission of EIM bv. EIM bv does not accept responsibility for printing errors and/or other imperfections.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	9
2 Doel en componenten van het onderzoek	11
2.1 Doel van het onderzoek	11
2.2 Componenten van het onderzoek	11
3 Onderzoeksaanpak	13
4 Vaststellen AL en UL geselecteerde regelingen	17
4.1 Methode bepaling administratieve lasten en uitvoeringslasten	17
4.2 Overzicht resultaten lastenmeting	18
5 Overzicht en effecten (besparings)maatregelen	21
5.1 Overzicht besparingsmaatregelen	21
5.2 Overzicht extra maatregelen	23
5.3 Effecten besparingsmaatregelen	24
5.4 Effecten extra maatregelen	26
5.5 Saldo besparing en verzwaring per situatie	26
6 Raming omvang en besparingspotentieel AL en UL	27
6.1 Raming totale administratieve lasten vanuit subsidieverleningen	27
6.2 Raming totale uitvoeringslasten van overheidsorganisaties	28
6.3 Besparingspotentieel administratieve lasten	28
6.4 Besparingspotentieel uitvoeringslasten	29
Bijlagen	
I Toelichting selectie subsidieregelingen	31
II Overzicht besparingsmaatregelen en extra maatregelen naar situaties	35
III Samenvatting 18 subsidieregelingen	39
IV Rekenvoorbeeld normpercentage	49
V Effecten besparingsmaatregelen en extra maatregelen naar situaties	51

Samenvatting

Het Rijksbrede subsidiekader

Het ontwikkelen van een Rijksbreed bindend kader voor de uitvoering en het financiële beheer van subsidies is een van de activiteiten die in de kabinetsnota 'Vernieuwing van de Rijksdienst' is aangekondigd om te komen tot een efficiëntere en kleinere overheid. Belangrijke doelstellingen van het subsidiekader zijn het streven naar verlaging van lasten voor subsidieverstrekkers en subsidieontvangers en een beter en efficiënter financieel beheer door vertrouwen voorop te stellen en een risicogerichte aanpak te kiezen. Het kader uniformeert en vereenvoudigt de regels voor het financiële beheer van subsidies en moet leiden tot minder lasten en minder fouten in het subsidiebeheer, eenvoudigere procedures voor subsidieontvangers en minder (onnodige) controle.

Het verlenings- en verantwoordingsregime wordt afhankelijk van de hoogte van het subsidiebedrag. Hoe lager het subsidiebedrag per ontvanger is, hoe minder of hoe eenvoudiger voorwaarden worden gesteld en hoe efficiënter de verantwoording en controle moeten worden ingericht.

Behoeftte aan inzicht in besparingspotentieel

Met deze rapportage geeft EIM gevolg aan het verzoek van het ministerie voor het uitvoeren van de berekening van het besparingspotentieel van het subsidiekader, zowel voor de administratieve lasten van de subsidieaanvragers c.q. – ontvangers, als voor de uitvoeringslasten voor overheidsorganisaties. Besparingen door toepassing van het subsidiekader komen voort uit toepassing van eenvoudiger arrangementen (= minder (deel-)handelingen) en eenvoudiger voorwaarden en begrippen (= minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen). Toepassing van het subsidiekader kan echter ook leiden tot nieuwe handelingen (bijvoorbeeld steekproefsgewijze controles). Deze dienen te worden verdisconteerd in het besparingspotentieel.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is het opleveren van een representatieve inschatting van het besparingspotentieel van het Rijksbrede subsidiekader, uitgedrukt in vermindering van administratieve lasten en uitvoeringslasten in euro's en als percentage van de huidige lasten.

Het onderzoek heeft betrekking op subsidies die van Rijkswege worden verstrekt aan bedrijven, instellingen en burgers. Geheel of deels met Europese gelden gefinancierde subsidies, fiscale maatregelen, en structurele bekostiging van onderwijsinstellingen vallen buiten het bereik van het onderzoek.

Onderzoeksaanpak

Het onderzoek is uitgevoerd via de volgende stappen:

- 1 selectie van subsidieregelingen;
- 2 bepalen administratieve lasten en uitvoeringslasten aan de hand van het Standaardkostenmodel;
- 3 vaststellen van de veranderingen in de subsidieprocessen;

- 4 bepalen van effecten van het subsidiekader op de geselecteerde subsidieregelingen;
- 5 verificatie van de bevindingen bij experts;
- 6 ophoging naar het totaal van alle subsidieregelingen;
- 7 rapportage.

Besparingspotentieel Subsidiekader Administratieve Lasten

Wanneer we de besparingsmaatregelen uit het nieuwe subsidiekader, waar mogelijk toepassen, is een totale besparing van de administratieve lasten te berekenen van bijna 58 miljoen euro (30%). Tabel a geeft inzicht in het besparingspotentieel per maatregel.

Tabel a Besparingspotentieel administratieve lasten in euro's per jaar

<i>Besparingsmaatregelen subsidiekader</i>	<i>Potentiële lastenvermindering</i>	
	<i>In %*</i>	<i>x € 1.000</i>
1 Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag	6	€ 11.397
2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag	8	€ 15.788
3 Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting	2	€ 3.408
4 Minder tussenrapportages	1	€ 2.560
5 Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000	13	€ 24.6345
Totaal	30%	€ 57.788

Bron: EIM, 2008

* afgeronde percentages

Naast besparingsmaatregelen zijn er ook maatregelen die tot een verzwaring van de administratieve lasten en uitvoeringslasten kunnen leiden. Als gevolg van het vervallen van de prestatie- en/of financiële verantwoording, kan het op basis van risicoafweging van de doelgroep, de aard van de prestatie of activiteit en de hoogte van het subsidiebedrag, nodig zijn om bij de aanvraag al extra informatie in te winnen. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn om extra steekproeven te nemen. Toepassing van de extra maatregelen zou kunnen leiden tot een lastenverzwaring van bijna 2 miljoen euro. Wanneer we het besparingspotentieel en de mogelijke lastenverzwaring salderen, volgt hieruit een netto besparingspotentieel van ongeveer 56 miljoen euro op de administratieve lasten.

Besparingspotentieel Subsidiekader Uitvoeringslasten

De totale uitvoeringslasten van rijkssubsidies en subsidies van ZBO's zijn geraamd op ruim 78 miljoen euro. Het betreft de direct met subsidieafhandeling gemoeide kosten. Niet meegenomen zijn lasten voor bijvoorbeeld: het opstellen van de subsidieregelingen en algemene kosten gemaakt door uitvoeringsorganisaties. De besparing die de invoering van het nieuwe subsidiekader hierop zou kunnen bereiken is 23%. Dit percentage is een berekend gemiddelde voor alle Rijkssubsidies en dus niet één op één standaard toe te passen op een individuele subsidieregeling of uitvoeringspraktijk. Er zullen subsidieregelingen zijn waar de besparing lager, of juist hoger, kan uitvallen. Dit is afhankelijk van hoe de subsidieregeling nu is ingericht en onder welk arrangement de regeling gaat vallen. Uitgaande van een besparingspercentage van 23% komt de besparing op de uitvoeringslasten uit op 18 miljoen euro per jaar (zie tabel b).

Tabel b Besparingspotentieel uitvoeringslasten in euro's per jaar

<i>Besparingsmaatregelen subsidiekader</i>	<i>Potentiële lastenvermindering</i>	
	<i>in %*</i>	<i>x € 1.000</i>
1 Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag	6	€ 4.354
2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag	6	€ 5.016
3 Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting	1	€ 922
4 Minder tussenrapportages	0,3	€ 198
5 Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000	10	€ 7.524
Totaal	23%	€ 18.014

Bron: EIM, 2008

* afgeronde percentages

Naast besparingsmaatregelen zijn er ook maatregelen die tot een verzwaring van de administratieve lasten en uitvoeringslasten kunnen leiden. Invoering van de extra maatregelen zou kunnen leiden tot een verzwaring van de uitvoeringlasten met bijna 0,7 miljoen euro. Het netto besparingspotentieel van het nieuwe subsidiekader op de uitvoeringslasten komt uit op bijna 17,5 miljoen euro.

1 Inleiding

Het Rijksbrede subsidiekader

Het ontwikkelen van een Rijksbreed bindend kader voor de uitvoering en het financiële beheer van subsidies is een van de activiteiten die in de kabinetsnota 'Vernieuwing van de Rijksdienst' is aangekondigd om te komen tot een efficiëntere en kleinere overheid. Belangrijke doelstellingen van het subsidiekader zijn het streven naar verlaging van lasten voor subsidieverstrekkers en subsidieontvangers en een beter en efficiënter financieel beheer door vertrouwen voorop te stellen en een risicogerichte aanpak te kiezen. Het kader uniformeert en vereenvoudigt de regels voor het financiële beheer van subsidies (aanvraag, uitvoering en verantwoording) en moet leiden tot minder lasten en minder fouten in het subsidiebeheer, eenvoudigere procedures voor subsidieontvangers en minder (onnodige) controle.

Nieuw subsidieregime

Het verlenings- en verantwoordingsregime worden afhankelijk van de hoogte van het subsidiebedrag. Hoe lager het subsidiebedrag per ontvanger is, hoe minder of hoe eenvoudiger voorwaarden worden gesteld en hoe efficiënter de verantwoording en controle moeten worden ingericht. Hierdoor wordt vooral voor kleine subsidies een extra winst bereikt. Ministeries kunnen ook bij hogere subsidiebedragen kiezen voor een eenvoudiger arrangement.

Het subsidiekader omvat de arrangementen en bijbehorende grensbedragen, zoals genoemd in tabel 1.

Tabel 1 Arrangementen binnen het nieuwe Rijksbrede subsidiekader

	<i>Subsidiebedrag</i>	<i>Wijze van verantwoorden</i>
Arrangement 1	minder dan € 25.000	direct vaststellen of desgevraagd verantwoording afleggen over de prestatie
Arrangement 2	van € 25.000 tot en met € 125.000	alleen verantwoording afleggen over de prestatie
Arrangement 3	meer dan € 125.000	verantwoording afleggen over kosten en prestatie

Bron: Ministerie van Financiën

Het subsidiekader bevat per arrangement een nadere uitwerking van de procedures wat betreft:

- de verleningsbeschikking;
- de wijze van uitvoering en verantwoording;
- de subsidievaststelling.

Naast besparingsmaatregelen zijn er ook maatregelen die tot een verzwaring van de administratieve lasten en uitvoeringslasten kunnen leiden als gevolg van toepassing van het subsidiekader. Als gevolg van het vervallen van de prestatie- en/of financiële verantwoording, kan het op basis van risicoafweging van de doelgroep, de aard van de prestatie of activiteit en de hoogte van het subsidiebedrag, nodig zijn om bij de aanvraag al extra informatie in te winnen. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn om extra steekproeven te nemen.

Behoefte aan inzicht in besparingspotentieel

Met deze rapportage geeft EIM gevolg aan het verzoek van het ministerie voor het uitvoeren van de berekening van het besparingspotentieel van het subsidiekader, zowel voor de administratieve lasten van de subsidieaanvragers c.q. – ontvangers, als voor de uitvoeringslasten voor overheidsorganisaties.

Opbouw van de rapportage

De opbouw van de rapportage is als volgt: hoofdstuk 2 beschrijft het doel en de componenten van het onderzoek. Hoofdstuk 3 geeft de onderzoeks aanpak weer. Hoofdstuk 4 gaat in op de wijzigingen die in de subsidieprocessen plaats zullen vinden. Hoofdstuk 5 toont een overzicht van de in het onderzoek vastgestelde administratieve lasten en uitvoeringslasten van 18 geselecteerde subsidieregelingen en behandelt de effecten die optreden bij de invoering van het Rijksbrede subsidiekader. In hoofdstuk 6 komt de ophoging van de uitkomsten van het onderzoek naar alle subsidieregelingen aan de orde.

2 Doel en componenten van het onderzoek

2.1 Doel van het onderzoek

Het Ministerie van Financiën heeft het doel van het onderzoek als volgt geformuleerd:

Het opleveren van een representatieve inschatting van het besparingspotentieel van het Rijksbrede subsidiekader, uitgedrukt in vermindering van administratieve lasten en uitvoeringslasten in euro's en als percentage van de huidige lasten.

Het onderzoek heeft betrekking op subsidies die van Rijksweg worden verstrekt aan bedrijven, instellingen en burgers. Geheel of gedeeltelijk met Europese gelden gefinancierde subsidies, fiscale maatregelen, en structurele bekostiging van onderwijsinstellingen vallen buiten het bereik van dit onderzoek.

2.2 Componenten van het onderzoek

Het onderzoek omvat de volgende componenten:

- Een onderbouwde en controleerbare aanpak om een representatieve inschatting van het besparingspotentieel, inclusief het effect van lastenverzwarende handelingen, te kunnen berekenen;
- Inventarisatie en toetsing/verificatie van beschikbare meetgegevens en analyses van administratieve lasten en uitvoeringslasten van subsidies;
- Verzameling (of berekening) op een zo efficiënt mogelijke manier van de eventueel benodigde aanvullende gegevens;
- Onderbouwde en controleerbare berekening van het besparingspotentieel;
- Toetsing van de berekening in een expertmeeting met vertegenwoordigers van ministeries en uitvoeringsinstanties;
- Opstellen van een schriftelijke rapportage van de berekening en onderbouwing van het geraamde besparingspotentieel.

In de onderzoeks aanpak die in het volgende hoofdstuk wordt beschreven, zijn deze componenten verwerkt.

3 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek is uitgevoerd in zeven stappen die in dit hoofdstuk kort worden beschreven. De onderzoeksstappen zijn:

- 1 selectie van subsidieregelingen
- 2 bepalen administratieve lasten en uitvoeringslasten
- 3 vaststellen van de veranderingen in de subsidieprocessen
- 4 bepalen van effecten van het subsidiekader op de geselecteerde subsidieregelingen
- 5 verificatie van de bevindingen bij experts
- 6 ophoging naar het totaal van alle subsidieregelingen
- 7 rapportage.

Hierna wordt per stap nader ingegaan op de aanpak.

Stap 1: selectie van subsidieregelingen

Uitgangspunt voor de steekproef vormt de inventarisatie van Rijkssubsidies in 2007 welke een overzicht geeft van ongeveer 469 subsidieregelingen en individuele subsidies. Het gaat in deze regelingen om een totaal van 24.289 subsidieverleningen. De selectie heeft plaatsgevonden op basis van twee criteria; kenmerken van de subsidie (doelgroep, subsidievorm en aantal verleningen) en de uitwerking die de invoering van het subsidiekader zal hebben. Fiscale regelingen en regelingen waar sprake is van cofinanciering van de Europese Unie blijven in het onderzoek buiten beschouwing.

Gelet op de beperkte doorlooptijd voor het onderzoek was het vereist om een selectie van subsidieregelingen in het onderzoek te betrekken. Het onderzoek is dan ook gestart met het selecteren van een aantal subsidieregelingen, dat zo veel mogelijk een afspiegeling is van het totale aanbod van subsidieregelingen. Hierbij zijn twee sets van criteria gehanteerd:

enerzijds:

- de doelgroep: burgers, bedrijven, instellingen;
- de aard van de subsidie: programma- of projectsubsidie;
- aantal subsidieverleningen: individueel, kleine groep, middelgrote groep, zeer grote groep subsidieontvangers;

anderzijds:

- de veranderingen die zich in het subsidieproces kunnen voordoen als gevolg van de introductie van de subsidiearrangementen uit het subsidiekader (zie tabel 2, op pagina 15).

Zie Bijlage I voor een verdere toelichting op de selectie van subsidieregelingen.

Stap 2: bepalen administratieve lasten en uitvoeringslasten

Bij de geselecteerde regelingen was sprake van een drietal situaties:

- 1 van 7 regelingen waren de administratieve lasten en de uitvoeringslasten al eerder gemeten. Hierbij is uitgegaan van de uitkomsten van eerder onderzoek in opdracht van het ministerie van Financiën¹;
- 2 van 7 regelingen waren alleen de administratieve lasten gemeten (EIM e.a., 2008¹). Door middel van interviews met uitvoeringsorganisaties zijn de uitvoeringslasten van deze regelingen in kaart gebracht;

¹ SIRA Consulting B.V., Meting lasten van subsidies. Onderzoek naar de Administratieve Lasten en Uitvoeringslasten van acht geselecteerde subsidieregelingen, Nieuwegein, januari 2008

- 3 van 4 regelingen waren zowel de administratieve lasten als de uitvoeringslasten nog niet eerder vastgesteld. Hiervoor zijn interviews gehouden met de betreffende bedrijven en instellingen en de verschillende uitvoeringsorganisaties.

Bij het bepalen van de administratieve lasten en de uitvoeringslasten is gebruik gemaakt van het Standaardkostenmodel (SKM). Het Standaardkostenmodel is een P x Q-model.

Administratieve Lasten / Uitvoeringslasten = P (tijdbesteding x tarief) x Q
(het aantal actoren x het aantal malen op jaarbasis dat de activiteit moet worden verricht)

Voor de P is de daadwerkelijke tijdbesteding per werkproces voor de subsidieverstrekker en per administratieve handeling voor de subsidieontvanger/-aanvrager gemeten. Daaraan gekoppeld zijn het uurtarief van degene die de activiteit uitvoert. Voor de Q is het aantal subsidies verzameld en/of per activiteit het aantal malen dat een activiteit voorkomt. Met deze gegevens zijn de uitvoeringslasten voor de subsidieverstrekker en de administratieve lasten voor de subsidieontvanger/-aanvrager berekend.

Stap 3: vaststellen van de veranderingen in de subsidieprocessen

Als gevolg van de invoering van het subsidiekader kunnen zich een zestal situaties voordoen (zie tabel 2). Besparingen kunnen voortkomen vanuit een algemene maatregel (bijvoorbeeld eenvoudiger begrippen of eenduidigere criteria) of vanuit specifieke maatregelen (bijvoorbeeld geen financiële verantwoording voor subsidies tot € 125.000). EIM heeft een overzicht gemaakt van de situaties waarin de verschillende maatregelen van toepassing zijn. Zie tabel C in Bijlage II.

¹ EIM, Cap Gemini, Deloitte en Ramboll, Nulmeting administratieve lasten voor bedrijven, 2008

Tabel 2 Zes situaties bij invoering nieuwe subsidiekader

<i>Situatie</i>	<i>Welke verschuiving vindt plaats bij nieuwe indeling</i>	<i>(Nieuw) arrangement</i>
1	lumpsum subsidiëring blijft lumpsum subsidiëring	1
2	subsiëring o.b.v. prestatie wordt lumpsum subsidiëring	van 2 naar 1
3	subsiëring o.b.v. prestatie blijft subsiëring o.b.v. prestatie	2
4	subsiëring o.b.v. prestatie en declaratie van werkelijke kosten wordt lumpsum subsidiëring	van 3 naar 1
5	subsiëring o.b.v. prestatie en declaratie van werkelijke kosten wordt subsiëring o.b.v. prestatie	van 3 naar 2
6	subsiëring o.b.v. prestatie en declaratie van werkelijke kosten blijft subsiëring o.b.v. prestatie en declaratie van werkelijke kosten	3

Bron: Ministerie van Financiën

Stap 4: bepalen van effecten van het subsidiekader op de geselecteerde subsidieregelingen

Na het bepalen van de administratieve lasten en de uitvoeringslasten van de geselecteerde 18 regelingen, zijn de uitkomsten gebruikt voor de berekening van effecten van de invoering van het Rijksbrede Subsidiekader. Op basis van de gegevens is voor elk van de relevante handelingen nagegaan of deze kon vervallen. Daarnaast zijn de lastenverzwarende maatregelen ten opzichte van de huidige situatie in kaart gebracht. Het is ook mogelijk dat een bepaalde handeling een andere invulling krijgt. Hierbij kan gedacht worden aan vermindering van het aanleveren van documentatie of het gestandaardiseerd uitvoeren van handelingen. Bij de behandeling van de besparingsmaatregelen zijn de effecten op de administratieve lasten en uitvoeringslasten in samenhang bekeken. Wanneer bepaalde (tussen)rapportages niet meer door de subsidieontvanger aangeleverd hoeven te worden, vervalt bij de subsidie-uitvoerder de tijd die eraan wordt besteed om deze rapportages te lezen en te controleren.

Stap 5: verificatie van de bevindingen bij experts

Tijdens een bijeenkomst met experts van de verschillende departementen is een presentatie gegeven van de (voorlopige) bevindingen van het onderzoek. De onderzoeks aanpak, verzamelde gegevens en de berekeningswijze van de administratieve lasten en de uitvoeringslasten zijn toegelicht. Ook heeft een toetsing plaatsgevonden van de gehanteerde aannames en de doorwerkingen van de veranderingen in de subsidieprocessen. Naar aanleiding van de verificatie zijn waar nodig aanvullingen en opmerkingen verwerkt in de eindrapportage.

Stap 6: ophoging naar het totaal van alle subsidieregelingen

Aan de hand van de kenmerken van de subsidieregelingen en de verschuivingen die de invoering van het subsidiekader teweeg zal brengen, is een indeling gemaakt van de geselecteerde subsidieregelingen. Het totaal aan subsidieregelingen

gen is aan de hand van dezelfde criteria gegroepeerd. Op deze manier was het mogelijk om de bestanden aan elkaar te verbinden. Elke onderzochte subsidieregeling staat model voor een gedeelte van de totale populatie aan subsidies.

Stap 7: rapportage

In deze stap zijn spreadsheets met berekeningen en uitkomsten opgesteld, waarna de resultaten van het onderzoek zijn samengevat in dit rapport.

4 Vaststellen AL en UL geselecteerde regelingen

4.1 Methode bepaling administratieve lasten en uitvoeringslasten

De administratieve lasten (AL) en de uitvoeringslasten (UL) van de subsidieregelingen zijn vastgesteld conform de definities en methodiek van het Standaardkostenmodel¹.

In totaal zijn 18 regelingen in het onderhavige EIM-onderzoek betrokken. Voor 7 subsidieregelingen is uitgegaan van een onderzoek van Sira, waarin zowel de AL als de UL eerder zijn bepaald. Deze AL en UL zijn door EIM doorgelicht op het voldoen aan de huidige normen voor toepassing van het Standaardkostenmodel. Waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Daarnaast zijn door EIM interviews gehouden bij de uitvoerende organisaties om de effecten te kunnen bepalen van de invoering van het nieuwe subsidiekader.

Bij 7 andere subsidieregelingen is voor het bepalen van de AL gebruik gemaakt van de meting van de AL voor bedrijven, die is uitgevoerd door een consortium van EIM, Capgemini, Deloitte en Ramboll. De UL van deze regelingen waren niet eerder bekend en zijn daarom uitgevraagd bij de betreffende uitvoerende organisaties van deze regelingen. De UL zijn met behulp van expertinterviews met medewerkers van uitvoeringsinstanties vastgesteld. Daarbij is ook gebruik gemaakt van werkprocesbeschrijvingen en gegevens uit de urenregistratiesystemen van de uitvoeringsorganisaties.

Gelet op de kenmerken van de 14 hiervoor genoemde subsidieregelingen en de samenstelling van de rest van de populatie is een keuze gemaakt voor 4 aanvullende regelingen. Voor deze 4 regelingen waren zowel de AL als de UL niet bekend. Om de AL vast te stellen zijn bij deze regelingen interviews gehouden met de aanvragende instellingen. Bij de eerste regeling Palliatieve terminale zorg is gesproken met 3 netwerken voor palliatieve zorg en met 3 vrijwillige palliatieve terminale zorginstellingen. Bij de tweede regeling Halt is gesproken met de stichting Halt Nederland en 3 regionale Haltbureaus. Bij de derde en vierde regeling is sprake van een 1-op-1 subsidierelatie. Daarbij is in beide gevallen voor de AL een interview gehouden met de betrokken aanvragende organisatie.

Ten aanzien van de UL van deze 4 regelingen is, aan de hand van het vastgestelde format, aan medewerkers van het betrokken departement c.q. de uitvoerders (gebruikers en eigenaren) op gestructureerde wijze (aan de hand van een leidraad) gevraagd aan te geven welke effectieve tijd men in de praktijk besteedt om de afzonderlijke handelingen (conform de werkprocesbeschrijving) te verrichten.

Om de omvang van de uitvoeringslasten te berekenen diende naast de tijdbesteding en de mate van voorkomen ook het tarief van het functieniveau waarop de werkzaamheden plaatsvinden bekend te zijn. In dit onderzoek is een standaard uurtarief van € 75 voor overheidspersoneel bij uitvoeringsorganisaties gehanteerd en € 70 voor de subsidieaanvragers.

¹ Voor een nadere uitwerking van het Standaard Kostenmodel en een toelichting op het gebruik hiervan, zie de handleiding: Meten is Weten II, Regiegroep Regeldruk, Den Haag, januari 2008.

De 18 regelingen die in het onderzoek betrokken zijn en de AL en UL daarvan komen in de navolgende paragraaf aan de orde.

4.2 Overzicht resultaten lastenmeting

Met behulp van het Standaardkostenmodel zijn de administratieve lasten en de uitvoeringslasten van de 18 geselecteerde regelingen in kaart gebracht. Tabel 3 toont een overzicht van de uitkomsten, waarin achtereenvolgens aan de orde komen: de naam van de subsidieregeling, de AL, de UL, de gesommeerde AL en UL en de gesommeerde AL en UL als percentage ten opzichte van het verstrekte subsidiebudget.

In Bijlage III is per subsidieregeling meer gedetailleerde informatie opgenomen, waaronder het verantwoordelijk ministerie en de relevante uitvoeringsorganisatie.

Tabel 3 Administratieve lasten en uitvoeringslasten van 18 subsidieregelingen

<i>Subsidieregeling</i>	<i>Totale AL</i>	<i>Totale UL</i>	<i>Totale AL+UL</i>	<i>Totale AL+UL in % subsidiebudget</i>
1 VWS subsidieregelingen	€ 5.281.860	€ 1.385.852	€ 6.667.712	1,5%
2 Tijdelijke subsidieregeling stimuleren leeftijdsbewust beleid	€ 226.765	€ 91.844	€ 318.609	4,5%
3 Subsidie investeringen energiebesparing	€ 228.918	€ 189.012	€ 417.930	13,5%
4 Koopsubsidie	€ 324.770	€ 876.075	€ 1.200.845	3,4%
5 Subsidieregeling scholing overblijfmeeuwerkers	€ 204.750	€ 33.563	€ 238.313	8,0%
6 Regeling effect maatregelen	€ 367.919	€ 219.825	€ 587.744	10,6%
7 Subsidieregeling Boegbeeldmodule	€ 107.718	€ 18.253	€ 125.971	1,7%
8 VERS	€ 26.577	€ 66.875	€ 93.452	4,6%
9 Besluit Rijkssubsidiëring instandhouding monumenten	€ 2.902.275	€ 126.250	€ 3.028.525	25,2%
10 Subsidieregeling Kinderopvang	€ 353.027	€ 158.618	€ 511.645	11,5%
11 Food & Nutrition Delta	€ 2.463.829	€ 231.593	€ 2.695.422	28,4%
12 HGIS Cultuurprogramma	€ 341.458	€ 100.290	€ 441.748	4,2%
13 Mobiliteitsmanagement	€ 385.318	€ 125.905	€ 511.223	26,4%
14 Innovatie Prestatie Contracten (IPC)	€ 358.601	€ 30.388	€ 388.989	13,2%
15 Regeling Palliatieve Terminale Zorg	€ 194.806	€ 60.203	€ 255.009	2,1%
16 Regeling Halt	€ 409.440	€ 61.334	€ 470.774	5,0%
17 Knowledge and Development Centre (KDC)	€ 43.219	€ 21.630	€ 64.849	9,3%
18 Stichting Nationaal Brandweermuseum	€ 222	€ 1.125	€ 1.347	0,9%

Bron: EIM, 2008

5 Overzicht en effecten (besparings)maatregelen

Besparingen door toepassing van het subsidiekader komen voort uit toepassing van eenvoudiger arrangementen (= minder (deel-)handelingen) en eenvoudiger voorwaarden en begrippen (= minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen). Toepassing van het subsidiekader kan echter ook leiden tot nieuwe handelingen (bijvoorbeeld handelingen inzake risicoanalyse en preventie van misbruik). Deze dienen te worden verdisconteerd in het besparingspotentieel. Elk van de onderzochte maatregelen zal kort beschreven worden.

Welke besparingsmaatregelen en extra maatregelen in welke situaties van toepassing zijn en bij welk type subsidies is nader beschreven in Bijlage III.

5.1 Overzicht besparingsmaatregelen

De 'Beschrijving impact subsidiekader op subsidieprocessen' heeft consequenties die van invloed zijn op het besparingspotentieel voor de AL en de UL. Elk van de onderzochte maatregelen en de bijbehorende situaties worden hierna beschreven.

1. Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag

Doordat de gehanteerde begrippen in de aanvraag eenvoudiger en eenduidiger gesteld worden, zullen handelingen minder tijd in beslag nemen. Ook berekeningen en tarieven kunnen gestandaardiseerd worden, zoals loonberekeningen. Voor de aanvrager van de subsidie zal het eenvoudiger zijn om op de hoogte te komen van de regeling en zal het aanvraagformulier vlotter te doorlopen zijn. Ook de uitvoerende organisatie zal de controle van de aanvraag door de eenduidige begrippen, gestandaardiseerde berekeningen en forfaitaire tarieven sneller kunnen uitvoeren.

Verder zullen eenvoudiger condities en voorwaarden voor subsidieverlening leiden tot een vermindering in de aanvraag van aanvullende informatie en documenten. Zowel voor de subsidieaanvrager als voor de subsidieverlener zal dit een vermindering van de lasten tot gevolg hebben.

2. Subsidies voor een bedrag lager dan €25.000 worden op basis van 1 aanvraag verstrekt

Bij subsidies die bij de invoering van het subsidiekader in arrangement 1 vallen, betekent dit dat er maar één aanvraag(moment) is. Er is dus geen aparte aanvraag meer voor verlening en vaststelling. De subsidieaanvrager geeft aan welk bedrag benodigd is en ontvangt op basis van deze aanvraag al dan niet het subsidiebedrag.

In de gevallen waarin in de huidige situatie bij subsidies met een bedrag lager dan € 25.000 sprake is van zowel een aanvraag- als een vaststellingsmoment, komen handelingen te vervallen. Het besparende effect treedt dus op bij de situaties 2 en 4 (uit tabel 2), waar de inhoudelijke verantwoording van prestaties en werkelijke kosten bij dergelijke kleine subsidies, in tweede instantie niet meer gevraagd wordt.

3. Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting

De vereenvoudiging en uniformering van de bevoorschotting betekent automatische bevoorschotting en bevoorschotting in 1 keer bij verlening van subsidies tot € 125.000.

Automatische bevoorschotting heeft betrekking op het wegvallen van (deel-) handelingen als gevolg van het wegvallen van de eerste voorschotaanvraag / opstellen van de voorschotnota door de subsidieontvanger en de beoordeling hiervan door de subsidieverstrekker. Bij toepassing van arrangement 1 wordt bovendien het gehele subsidiebedrag bij (ambtshalve) vaststelling direct uitgekeerd. Bij toepassing van arrangement 2 wordt 90% van het subsidiebedrag bij verlening uitgekeerd. De besparing wordt gerealiseerd door het vervallen van de aanvragen bevoorschotting, kostenspecificaties en de toelichting daarop.

4. Vereenvoudiging en uniformering tussenrapportages

Bij subsidies in de arrangementen 1 en 2 zal geen tussentijdse rapportage meer gevraagd worden. Dit betekent dat bij deze subsidies alleen de eindrapportage verlangd kan worden. De frequentie van tussentijdse rapportages bij subsidies die een langere looptijd hebben dan een jaar, zal worden teruggebracht naar een maximum van één rapportage per jaar.

5. Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000

Bij subsidies in de arrangementen 1 en 2 worden geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring meer gevraagd. Dit bespaart de subsidieaanvrager externe kosten aan de accountant en eventuele interne tijdsbesteding. De subsidieverstrekker volstaat met de verantwoording van de vooraf vastgestelde prestaties in plaats van een gedetailleerde financiële verantwoording.

6. Meerdere subsidies met 1 accountantsverklaring op 1 moment verantwoorden¹

Wanneer een subsidieaanvrager meerdere subsidies heeft verkregen, zal de verantwoording met één accountantsverklaring op één moment kunnen plaatsvinden.

¹ Deze besparingsmaatregel is niet in het onderzoek betrokken omdat niet bekend is bij welke organisaties en hoe vaak deze situatie voorkomt.

5.2 Overzicht extra maatregelen

Naast besparingsmaatregelen zijn er ook maatregelen die tot een verzwaring van de administratieve lasten en uitvoeringslasten kunnen leiden. Deze worden hieronder kort beschreven.

1. Nadruk op toetsing vooraf / controle vooraf uitgebreid

Als gevolg van het vervallen van de prestatie- en/of financiële verantwoording, kan het op basis van risicoafweging van de doelgroep, de aard van de prestatie of activiteit en de hoogte van het subsidiebedrag, nodig zijn om bij de aanvraag al extra informatie in te winnen. Voor de berekening van de extra lasten is in dit onderzoek aangenomen dat bij 25% van de subsidieaanvragen extra informatie wordt opgevraagd. Voor de bepaling van de hiermee gepaarde lastenverzwaring per subsidieaanvraag is uitgegaan van een toename van 5% van de totale administratieve lasten per subsidieaanvraag.

2a. Tussentijdse steekproef (schriftelijk)

Bij subsidies tot € 25.000 kan een verantwoording van de prestatie worden gevraagd in de vorm van een tussentijdse schriftelijke steekproef. Bij een schriftelijke steekproef gaat het om het opvragen van een bewijs dat de prestatie heeft plaatsgevonden als extra check op het leveren van de prestatie. Dit zal alleen gebeuren in situaties waarin een risicoanalyse uitwijst dat extra alertheid van de kant van de uitvoerders is vereist. Voor de berekening van de extra lasten is in dit onderzoek aangenomen dat in geval van ambtshalve vaststelling (gesteld op 50% van de verleningen tot € 25.000) een schriftelijke steekproef van 10% wordt gehouden.

2b. Tussentijdse steekproef (ter plaatse)

Een extra tussentijdse controle ter plaatse kan worden uitgevoerd wanneer bepaalde rapportages zijn vervallen en de uitvoeringsorganisatie zich toch een goed beeld wil vormen omtrent de aanwending van de subsidie. In het onderzoek zijn de lasten meegenomen van extra steekproeven die op grond van een risicoanalyse van de doelgroep worden uitgevoerd. Voor de berekening van de extra lasten is in dit onderzoek aangenomen dat in 10% van de gevallen een extra steekproef van 10% wordt gehouden. Voor de berekening van de met een steekproef gepaard gaande lasten is op basis van de onderzoekswaarnemingen uitgegaan van een tijdsbesteding van circa 8 uur door de subsidieontvanger en eveneens een tijdsbesteding van gemiddeld genomen 8 uur door de subsidieverstrekker/uitvoerder. Deze tijdsbesteding is afgestemd met enkele uitvoeringsorganisaties in de expertmeeting.

3. M&O-beleid

Als onderdeel van het subsidiekader wordt voorgesteld een Rijksbreed M&O-beleid te ontwikkelen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen, dat bestaat uit de volgende kernelementen:

- een departementaal coördinatiepunt subsidies waar melding kan worden gedaan van misbruik;
- een gemeenschappelijke interdepartementale leidraad bij de totstandkoming van regelgeving;
- consequent gebruik van al bestaande sanctiemogelijkheden.

Deze maatregel is niet in het onderzoek betrokken omdat niet bekend is in hoeverre aanpassing van het al bestaande M&O-beleid bij departementen en uitvoe-

ringsorganisaties als gevolg van toepassing van het subsidiekader moet worden aangepast en welke extra lasten dit met zich meebrengt.

5.3 Effecten besparingsmaatregelen

Voor elk van de relevante handelingen is nagegaan of de handeling vervalt dan wel een andere invulling krijgt, bijvoorbeeld doordat de handeling minder complex is, er minder documentatie behoeft te worden verzameld en bijgevoegd of doordat de handeling minder vaak dan wel meer gestandaardiseerd gaat worden verricht. Door aanpassing van de desbetreffende parameters in het Standaardkostenmodel zijn deze effecten gekwantificeerd. Zowel aan de kant van de subsidieverstrekkers in termen van administratieve lasten als aan de kant van de overheid in termen van uitvoeringslasten.

Bijzondere aandacht verdienen de mogelijke nieuwe handelingen die het gevolg zijn van invoering van de arrangementen uit het subsidiekader. Tijdens de interviews voor de metingen van de lasten is aan de respondenten gevraagd een inschatting te geven van de extra handelingen en effecten daarvan op de parameters van het Standaardkostenmodel.

Als er sprake was van nieuwe handelingen bij de subsidieregelingen waarvoor geen nieuwe meting is uitgevoerd, vond de bepaling van de effecten plaats door gebruik te maken van de bevindingen van zo veel mogelijk overeenkomende situaties binnen de groep van subsidieregelingen waarvoor wel een nieuwe meting is uitgevoerd. Bij onduidelijkheid is een en ander bij respondenten gecheckt, die zijn belast met de uitvoering van de subsidieregeling en bij de subsidieontvangers.

Bij de berekening van het besparingspotentieel is uitgegaan van percentages die gebaseerd zijn op uitkomsten uit de lastenmeting. De besparing wordt berekend met een normpercentage, de situaties waarin een bepaalde maatregel van toepassing is en het percentage van voorkomen in de lastenmeting van 18 geselecteerde subsidieregelingen.

Voor iedere maatregel afzonderlijk is het normpercentage voor de besparing berekend. Er is hierbij gekeken naar de subsidieregelingen waar de besparende maatregel op van toepassing is. Indien een maatregel van het Rijksbrede subsidiekader bij een subsidieregeling tot een besparing leidt dan is de bespaarde tijd vermenigvuldigd met het aantal aanvragen van de betreffende regeling. De bespaarde tijden voor de betrokken subsidieregelingen worden bij elkaar opgeteld. De som van deze bespaarde tijd is vervolgens gedeeld door de totale tijd die besteed wordt aan de betreffende subsidieregelingen. De uitkomst is de procentuele besparing die een maatregel zal opleveren voor de subsidieregelingen waar deze maatregel op van toepassing is. Voor een cijfermatig voorbeeld van deze berekening zie bijlage IV.

Met behulp van deze berekening is het mogelijk om het effect van de maatregelen te berekenen. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de volgende formule:

Effect maatregel = normpercentage x % voorkomen in lastenmeting x % van de verschillende situaties.

Tabel 4 toont het overzicht van het besparingspotentieel per maatregel. De grootste procentuele besparing op de administratieve lasten zal bereikt worden doordat er bij subsidies tot € 125.000 geen financiële verantwoording meer gevraagd wordt. Dit levert een besparing op de administratieve lasten op van ruim 12%.

Tabel 4 Besparende effecten subsidiekader op de administratieve lasten.

<i>Maatregelen</i>	<i>Besparingspotentieel (%)</i>
1 Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag	5,8
2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag	8,1
3 Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting	1,7
4 Vereenvoudiging en uniformering tussenrapportages	1,3
5 Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000	12,6
6 Meerdere subsidies met 1 accountantsverklaring op 1 moment verantwoord	p.m.
Totaal besparing	29,5

Bron: EIM, 2008

Tabel 5 toont een overzicht van het besparingspotentieel van de maatregelen op de uitvoeringslasten. Ook bij de uitvoeringsorganisatie zal de grootste besparing geboekt worden door maatregel 5.

Tabel 5 Besparende effecten subsidiekader op de uitvoeringslasten

<i>Maatregelen</i>	<i>Besparingspotentieel (%)</i>
1 Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag	5,6
2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag	6,4
3 Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting	1,2
4 Vereenvoudiging en uniformering tussenrapportages	0,3
5 Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000	9,6
6 Meerdere subsidies met 1 accountantsverklaring op 1 moment verantwoord	p.m.
Totaal besparing	23,0

Bron: EIM, 2008

In Bijlage V is aangegeven op welke wijze de percentages uit de tabellen 4 en 5 zijn opgebouwd.

5.4 Effecten extra maatregelen

Het verzwarende effect van de maatregelen is berekend met behulp van dezelfde formule als bij de besparende maatregelen. De resultaten worden weergegeven in de tabel 6. De totale verzwaring komt zowel voor de administratieve lasten als voor de uitvoeringslasten op bijna 1%.

Tabel 6 Verzwarende effecten invoering subsidiekader op de administratieve lasten en de uitvoeringslasten

<i>Maatregelen</i>	<i>Verzwaringspotentieel</i>
Nadruk op toetsing vooraf/ controle vooraf uitgebreid	0,73%
Tussentijdse steekproef (schriftelijk)	0,08%
Tussentijdse steekproef (ter plaatse)	0,04%
Totaal verzwaring	0,9%

Bron: EIM, 2008

5.5 Saldo besparing en verzwaring per situatie

Tabel 7 geeft per situatie als het voorkomt het saldo van de besparing en de verzwaring. Voor iedere subsidieregeling kan bepaald worden welke besparende en verzwarende maatregelen van toepassing zijn. Als de maatregel toegepast kan worden, levert dit een procentuele besparing of verzwaring op. Tabel 7 geeft de maximaal mogelijke besparing per situatie weer. Indien alle besparende maatregelen van bijvoorbeeld situatie 2 op een regeling kunnen worden toegepast en er vanuit gegaan wordt dat alle verzwarende maatregelen ook worden getroffen, dan levert dit per saldo een besparing op van 13,4% op de administratieve lasten en 6,6% op de uitvoeringslasten.

Tabel 7 Saldo besparing en verzwaring per situatie als het voorkomt in %

<i>Situatie</i>	<i>(Verschuiving) arrangement</i>	<i>Saldo AL</i>	<i>Saldo UL</i>
1	1 blijft 1	-8,3%	-7,4%
2	2 wordt 1	-13,4%	-6,6%
3	2 blijft 2	-20,8%	-12,9%
4	3 wordt 1	-51,0%	-27,6%
5	3 wordt 2	-37,6%	-17,2%
6	3 blijft 3	-15,5%	-12,8%

Bron: EIM, 2008

6 Raming omvang en besparingspotentieel AL en UL

Om tot een raming van het totale besparingspotentieel van het subsidiekader te komen in termen van administratieve lasten en uitvoeringslasten zijn de volgende stappen gezet:

- Voor ieder van de onderzochte subsidieregelingen zijn de volgende kengetallen op een rij gezet: de huidige administratieve lasten, de huidige uitvoeringslasten, de besparingen op beide bij hantering van de spelregels uit het subsidiekader en de frequentie (het aantal aangevraagde/verstrekke subsidies in een jaar).
- Voor iedere categorie waarvoor een subsidieregeling model staat is vervolgens op een rij gezet: het aantal subsidieregelingen dat tot die categorie behoort (dit volgt uit de analyse uit de selectie van de subsidieregelingen) plus de frequenties behorende bij die regelingen (aantallen aanvragen / verstrekkingen per jaar).

6.1 Raming totale administratieve lasten vanuit subsidieverleningen

De totale administratieve lasten van rijkssubsidies en subsidies van ZBO's worden geraamd op 196 miljoen euro per jaar. De berekening van dit bedrag is opgenomen in tabel 8.

Tabel 8 Raming van de totale administratieve lasten vanuit subsidieverleningen

<i>Categorie ontvangers</i>	<i>Aantal verleningen</i>	<i>Gemiddelde AL per verlening</i>	<i>Totale Administratieve lasten (x € 1.000)</i>
bedrijven	7.828	€ 7.012	€ 54.890
burgers	3.857	aanname totaal:	€ 1.000
instellingen	7.922	€ 7.012	€ 55.549
gemengd	4.682	€ 7.012	€ 32.830
niet meegenomen verleningen die wel in AL-meting consortium zitten	2.474	€ 7.012	€ 17.348
door ZBO's verstrekt	<u>4.860</u>	€ 7.012	<u>€ 34.078</u>
Totaal	31.623		€ 195.695

Bron: EIM, 2008

Voor de bepaling van de totale administratieve lasten vanuit subsidieverleningen zijn twee bronnen beschikbaar: de nulmeting van de lasten van 50 subsidieregelingen door Capgemini, Deloitte en EIM van voorjaar 2008 en de meting van de lasten van de subsidieregelingen binnen de steekproef van dit onderzoek. Om de uitkomsten vergelijkbaar te maken zijn van beide metingen de gemiddelde uurtarieven waarmee gerekend wordt gesteld op € 70. Daarmee rekenend komen de

totale administratieve lasten voor bedrijven uit op € 44.245.000. Het gaat hierbij om 6.310 verleningen. De gemiddelde lasten per verlening komen uit op € 7.012.

Voor de raming van de totale lasten vanuit alle subsidieregelingen is aangenomen dat de hoogte van de lasten van instellingen e.d. vergelijkbaar zijn met die van bedrijven. Dezelfde aanname is gedaan voor de lasten bij gemengde subsidieregelingen die bedoeld zijn voor bedrijven en instellingen, alsmede voor de lasten vanuit subsidieregelingen die door zelfstandige bestuursorganen (ZBO's)¹ worden verstrekt. Ook voor deze groepen subsidieontvangers zijn de gemiddelde lasten per subsidieverlening gesteld op € 7.012.

Voor de raming van de totale administratieve lasten, zijn de gemiddelde administratieve lasten per verlening vermenigvuldigd met het aantal verleningen dat voor de verschillende categorieën aanvragers in totaal bekend is.

De administratieve lasten voor burgers worden normaal gesproken niet in geld uitgedrukt, maar in uren tijdsbesteding en out-of-pocketkosten. Voor de vergelijkbaarheid binnen dit onderzoek hebben wij de administratieve lasten voor burgers gesteld op maximaal € 1 miljoen per jaar. Er zijn naast de in dit onderzoek gemeten regeling "Bijdrage Eigen Woning (BEW) Plus koopsubsidie" nauwelijks subsidieregelingen voor burgers (in het subsidiekader) waaruit substantiële administratieve lasten voortvloeien.

6.2 Raming totale uitvoeringslasten van overheidsorganisaties

In tegenstelling tot administratieve lasten, is er in Nederland geen database waarin de uitvoeringslasten vanuit wet- en regelgeving voor overheidsorganisaties wordt verzameld. Van 19 subsidieregelingen zijn de uitvoeringslasten wel bekend. Bij deze 19 subsidieregelingen is de verhouding vastgesteld tussen de administratieve lasten en de uitvoeringslasten. Daarbij zijn extreme waarnemingen buiten beschouwing gelaten. Op deze wijze kan worden geraamd dat de gemiddelde hoogte van de uitvoeringslasten circa 40% bedraagt van de administratieve lasten.

Uitgaande van deze 40%, worden de directe uitvoeringslasten van rijkssubsidies en subsidies van ZBO's geraamd op ruim 78 miljoen euro per jaar. Niet meegenomen zijn lasten voor bijvoorbeeld: het opstellen van de subsidieregeling en algemene kosten gemaakt door uitvoeringsorganisaties.

6.3 Besparingspotentieel administratieve lasten

Wanneer we de besparingsmaatregelen uit het nieuwe subsidiekader, waar mogelijk toepassen², is een totale besparing van de administratieve lasten te bereiken van bijna 58 miljoen euro (29,5%), waarvan naar schatting € 10 miljoen betrekking heeft op ZBO's.

¹ Het aantal door ZBO's verleende subsidies wordt hier geraamd op 4.860. Uit nader onderzoek zou moeten blijken of dit aantal correct is.

² De percentages zijn herleidbaar uit tabel F in Bijlage V.

Tabel 9 geeft inzicht in het besparingspotentieel per maatregel.

Tabel 9 Besparingspotentieel administratieve lasten in euro's per jaar

<i>Besparingsmaatregelen subsidiekader</i>	<i>Potentiële lastenvermindering</i>	
	<i>in %</i>	<i>x € 1.000</i>
1 Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag	5,8	€ 11.397
2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag	8,1	€ 15.788
3 Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting	1,7	€ 3.408
4 Vereenvoudiging en uniformering tussenrapportages	1,3	€ 2.560
5 Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000	12,6	€ 24.635
6 Meerdere subsidies met 1 accountantsverklaring op 1 moment verantwoorden	p.m.	p.m.
Totaal	29,5%	€ 57.788

Bron: EIM, 2008

In tabel 10 is de mogelijke lastenverzwaring als gevolg van de toepassing van de extra maatregelen opgenomen. Toepassing van de extra maatregelen zou kunnen leiden tot een lastenverzwaring van bijna 2 miljoen euro.

Tabel 10 Mogelijke verzwaring administratieve lasten in euro's per jaar

<i>Extra maatregelen subsidiekader</i>	<i>Potentiële lastenverzwaring</i>	
	<i>in %</i>	<i>x € 1.000</i>
1 Nadruk op toetsing vooraf/ controle vooraf uitgebreid	0,7%	€ 1.429
2a Tussentijdse steekproef (schriftelijk)	0,1%	€ 149
2b Tussentijdse steekproef (ter plaatse)	0,0%	€ 68
Totaal	0,9%	€ 1.646

Bron: EIM, 2008

Wanneer we het besparingspotentieel en de mogelijke lastenverzwaring salderen, volgt hieruit een netto besparingspotentieel van ruim 56 miljoen euro op de administratieve lasten.

6.4 Besparingspotentieel uitvoeringslasten

De totale directe uitvoeringslasten zijn geraamd op ruim 78 miljoen euro. De besparing die de invoering van het nieuwe subsidiekader hierop zou kunnen berei-

ken is 23%¹. De besparingsmaatregelen en de te bereiken besparing op de uitvoeringslasten komen uit op ruim 18 miljoen euro per jaar (zie tabel 11), waarvan naar schatting € 3 miljoen betrekking heeft op ZBO's.

Tabel 11 Besparingspotentieel uitvoeringslasten in euro's per jaar

<i>Besparingsmaatregelen subsidiekader</i>	<i>Potentiële lastenvermindering</i>	
	<i>in %</i>	<i>x € 1.000</i>
1 Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag	5,6	€ 4.354
2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag	6,4	€ 5.016
3 Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting	1,2	€ 922
4 Vereenvoudiging en uniformering tussenrapportages	0,3	€ 198
5 Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000	9,6	€ 7.524
6 Meerdere subsidies met 1 accountantsverklaring op 1 moment verantwoorden	p.m.	p.m.
Totaal	23,0%	€ 18.014

Bron: EIM, 2008

Invoering van de extra maatregelen zou kunnen leiden tot een verzwaring van de uitvoeringlasten met bijna 0,7 miljoen euro. De specificatie hiervan is opgenomen in tabel 12.

Tabel 12 Mogelijke verzwaring uitvoeringslasten in euro's per jaar

<i>Extra maatregelen subsidiekader</i>	<i>Potentiële lastenverzwaring</i>	
	<i>in %</i>	<i>x € 1.000</i>
1 Nadruk op toetsing vooraf/ controle vooraf uitgebreid	0,7%	€ 571
2a Tussentijdse steekproef (schriftelijk)	0,1%	€ 60
2b Tussentijdse steekproef (ter plaatse)	0,1%	€ 41
Totaal	0,9%	€ 672

Bron: EIM, 2008

Het netto besparingspotentieel van het nieuwe subsidiekader op de uitvoeringslasten komt uit op bijna 17,5 miljoen euro.

¹ De percentages zijn herleidbaar uit tabel G in Bijlage V.

BIJLAGE I Toelichting selectie subsidieregelingen

Er zijn zo veel mogelijk subsidieregelingen geselecteerd waarvan de administratieve lasten en uitvoeringslasten reeds in eerder onderzoek zijn vastgesteld.

Hiertoe waren de volgende metingen beschikbaar:

- Nulmeting administratieve lasten bedrijfsleven 2007; onderdeel subsidies (Cappemini, Deloitte, EIM en Ramboll Management, 2008), betreft:
 - administratieve lasten van circa 50 subsidieregelingen voor bedrijven;
- Meting administratieve lasten en uitvoeringslasten van subsidies (SIRA Consulting, 2008), betreft:
 - administratieve lasten en uitvoeringslasten van 8 subsidieregelingen voor het bedrijfsleven, burgers en instellingen;
- Verantwoordingslasten Financieel Instrumentarium EZ; Kwantificering van de lasten van de bijbehorende informatieverplichtingen (EIM, 2005), betreft:
 - administratieve lasten van 61 subsidieregelingen voor het bedrijfsleven, instellingen en overheidsorganen.

Het overzicht van beschikbare metingen liet zien dat deze voornamelijk betrekking hadden op administratieve lasten en op de doelgroep 'bedrijven'. Dit wilde echter niet zeggen dat de bevindingen niet eveneens zouden gelden voor andere doelgroepen. Voor verschillende subsidies zal er geen of nauwelijks verschil zijn of deze worden verleend aan bedrijven of aan instellingen. In het bijzonder voor de subsidies voor burgers en instellingen zijn nieuwe metingen uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor het bepalen van de uitvoeringslasten.

Tabel A toont een onderverdeling van alle subsidieverleningen naar type, doelgroep en de omvang van de verstrekte subsidies.

Tabel A Totaal aantal subsidieverleningen naar doelgroep en subsidiegrootte

	<i>Aantal subsidieverleningen</i>			Totaal
	< € 25.000	€ 25.000 - € 125.000	> € 125.000	
Lumpsum				
Bedrijven	3.032	61	2	3.095
Burgers	21	1	4	26
Instellingen etc.	2.181	1.060	133	3.374
Gemengd	187	65	77	329
Totaal	5.421	1.187	216	6.824
Prestaties				
Bedrijven	200	5	0	205
Burgers	0	0	1	1
Instellingen etc.	297	64	154	515
Gemengd	0	302	5	307
Totaal	497	371	160	1.028
Werkelijke kosten				
Bedrijven	4.088	255	185	4.528
Burgers	3.341	29	460	3.830
Instellingen etc.	2.866	410	757	4.033
Gemengd	2.945	430	671	4.046
Totaal	13.240	1.124	2.073	16.437
Totaal				
Bedrijven	7.320	321	187	7.828
Burgers	3.362	30	465	3.857
Instellingen etc.	5.344	1.534	1.044	7.922
Gemengd	3.132	797	753	4.682
Totaal	19.158	2.682	2.449	24.289

Bron: EIM, 2008

Toelichting op de tabel en de interpretatie van de gegevens

In termen van aantal verstrekte subsidies:

- naar type regelingen: van de 24.289 verstrekte subsidies behoren er 6.824 tot de categorie 'Lumpsum'. Verder behoren 16.437 subsidies tot de categorie 'Werkelijke kosten' en 1.028 tot de categorie 'Prestaties'.
- naar doelgroep: het aandeel van de regelingen met betrekking tot bedrijven (7.828) ontloopt het aandeel van de regelingen met betrekking tot instellingen niet veel (7.922). Daarnaast hebben 3.857 subsidies betrekking op burgers en hebben 4.682 subsidies een gemengde doelgroep.

Steekproef

Op basis van het voorgaande zijn 18 regelingen geselecteerd die model staan voor iedere categorie van subsidieregelingen (werkelijke kosten, lumpsum en

prestaties). De door EIM gemaakte selectie is ter beoordeling aan de opdrachtgever voorgelegd. De opdrachtgever is reeds in een vroeg stadium betrokken bij het selecteren van de subsidieregelingen. In Tabel B staat de verdeling van de subsidieverleningen van de 18 regelingen naar kenmerken (type en doelgroep) en arrangementen.

Tabel B Geselecteerde subsidieregelingen naar kenmerken en arrangement

	Aantal re- gelingen	Aantal subsidieverleningen			Totaal
		< € 25.000	€ 25.000 - € 125.000	> € 125.000	
Lumpsum					
Bedrijven	0	0	0	0	0
Burgers	0	0	0	0	0
Instellingen etc.	0	0	0	0	0
Gemengd	3	186	47	26	259
Totaal	3	186	47	26	259
Prestaties					
Bedrijven	1	200	5	0	205
Burgers	0	0	0	0	0
Instellingen etc.	2	54	60	18	132
Gemengd	1	0	302	0	302
Totaal	4	254	367	18	639
Werkelijke kosten					
Bedrijven	3	506	154	7	667
Burgers	2	3.296	0	0	3.296
Instellingen etc.	4	751	60	44	855
Gemengd	5	394	117	326	837
Totaal	14	4.947	331	377	5.655
Totaal					
Bedrijven	4	706	159	7	872
Burgers	2	3.296	0	0	3.296
Instellingen etc.	6	805	120	62	987
Gemengd	9	580	466	352	1.398
Totaal	21*	5.387	745	421	6.553

* Het gaat om 18 regelingen, waarvan enkele regelingen onder verschillende categorieën vallen waardoor het totaal op 21 regelingen komt

Bron: EIM, 2008

BIJLAGE II Overzicht besparingsmaatregelen en extra maatregelen naar situaties

Besparingsmaatregelen en extra maatregelen in welke situaties?

Het overzicht van de besparingsmaatregelen (paragraaf 5.1) en de extra maatregelen (paragraaf 5.2) als gevolg van het nieuwe Rijksbrede subsidiekader is niet voor alle situaties, zoals in tabel 2 van het hoofdrapport genoemd, van toepassing. In deze bijlage wordt ingegaan welke besparingsmaatregelen en extra maatregelen in welke situatie van toepassing zijn.

Door middel van een check op volledigheid van de beschrijving van de impact van het nieuwe subsidiekader op subsidieprocessen is nagegaan op welke van de zes onderscheiden situaties de maatregelen van toepassing zijn. Waar nodig werden deze aangevuld en vertaald naar handelingen. Deze activiteiten zijn vroeg in het onderzoektraject uitgevoerd ten einde zeker te stellen dat bij het vaststellen van de administratieve lasten en uitvoeringslasten de benodigde informatie werd verkregen. De meting van de administratieve lasten en de uitvoeringslasten van de 18 geselecteerde regelingen leverde ook aanvullende inzichten op over veranderingen in of het vervallen van handelingen. Het overzicht is daarmee gecompliceerd.

Voor alle maatregelen die in de paragrafen 5.1 en 5.2 zijn behandeld is bepaald in welke van de zes situaties, conform tabel 2 van het hoofdrapport, zij van toepassing zijn. Ook is de mate van voorkomen van deze situaties bepaald voor de subsidies die in 2007 zijn verleend. In tabel C is per maatregel door middel van kruisjes aangegeven in welke situatie(s) zij tot een besparing, dan wel tot een verzwaring van de lasten kunnen leiden. Zoals uit de tabel is af te lezen zijn de besparingsmaatregelen, zoals weergegeven in paragraaf 5.1, soms nog nader onderverdeeld in onderliggende submaatregelen. Immers sommige onderliggende submaatregelen onder een hoofdmaatregel zijn in verschillende situaties van toepassing.

Tabel C Situaties waarin de besparingsmaatregelen en extra maatregelen van het subsidiekader van toepassing zijn

Maatregelen subsidiekader	Situatie waarin de maatregel van toepassing is						Mate van voorkomen	
	1	2	3	4	5	6		
Besparingsmaatregelen subsidiekader								
1 Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag								
1.a Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven	X	X	X	X	X	X	95% ¹	
1.b Minder aanvullende informatie-uitvraag bij aanvraag	X	X	X	X	X	X	100%	
1.c Minder aanvullende informatie-uitvraag bij vaststelling		X		X			51%	
2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag			X		X		51%	
3 Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting			X	X	X	X	72%	
4 Vereenvoudiging en uniformering tussenrapportages								
4.a Geen tussenrapportage bij subsidies tot € 125.000 en looptijd < 1 jaar				X	X	X	61%	
4.b Maximaal 1 tussenrapportage bij subsidies met looptijd > 1 jaar				X	X	X	71%	
5 Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000					X	X	58%	
6 Meerdere subsidies met 1 accountantsverklaring op 1 moment verantwoorden					X	X	X	p.m.
Extra maatregelen door subsidiekader								
1 Nadruk op toetsing vooraf/ controle vooraf uitgebreid			X		X	X	58%	
2a Tussentijdse steekproef (schriftelijk)			X	X	X	X	51%	
2b Tussentijdse steekproef (ter plaatse)			X		X	X	58%	

Bron: EIM, 2008

In de laatste kolom van tabel C is per maatregel aangegeven voor welk deel van de verleende subsidies deze van toepassing kan zijn.

¹ Naar aanleiding van de bespreking in de expertmeeting is geconcludeerd dat de besparingsmaatregel niet van toepassing is op subsidies waarbij sprake is van één subsidieontvanger.

Deze percentages zijn geraamd conform de volgende methode:

- van de 24.289 verleende subsidies is nagegaan onder welk verantwoordingsregime zij in de oude situatie vielen (zie de laatste kolom in tabel D);
- vervolgens zijn deze verleningen op basis van de omvang van de subsidie in de nieuwe arrangementen ondergebracht (zie tabel D);

Tabel D Verdeling aantal verleningen 2007 over de nieuwe arrangementen en de oude situatie

Regime	Arrangementen			Totaal oude situatie
	1. < € 25.000	2. € 25.000 t/m € 125.000	3. > € 125.000	
Lumpsum	6.824	0	0	6.824
Prestatie	202	826	0	1.028
Werkelijke kosten	12.130	1.855	2.452	16.437
Totaal nieuwe situatie	19.156	2.681	2.452	24.289

Bron: EIM, 2008

- de aantallen verleningen zijn daarna verdeeld over de zes situaties die kunnen voorkomen (zie tabel E);

Tabel E Analyse van mogelijke verschuivingen in arrangementen

Situatie	(Verschuiving) arrangement	Aantal verleningen	In % van totaal
1	1 blijft 1	6.824	28,1%
2	2 wordt 1	202	0,8%
3	2 blijft 2	826	3,4%
4	3 wordt 1	12.130	49,9%
5	3 wordt 2	1.855	7,6%
6	3 blijft 3	2.452	10,1%
		24.289	100%

Bron: EIM, 2008

- per besparingsmaatregel kunnen nu de percentages die gelden voor de situatie waarin deze voorkomt worden opgeteld; zie bijvoorbeeld maatregel 4.a in tabel C. Hier zijn de situaties 3, 4 en 5 van toepassing. De besparing van maatregel 5 (geen tussenrapportage bij subsidies tot € 125.000 en looptijd < 1 jaar) kan daarmee van toepassing worden verklaard op $3,4\% + 49,9\% + 7,6\%^1 = 61\%$ van het totale aantal verleende subsidies.

¹ Percentages afkomstig uit tabel E bij situaties 3, 4 en 5.

BIJLAGE III Samenvatting 18 subsidieregelingen

Subsidie 1: VWS subsidieregelingen

De subsidieregeling vloeit voort uit de algemene subsidieregeling van het Ministerie van VWS en is gericht op verschillende organisaties die activiteiten uitvoeren op het beleidsterrein van het Ministerie van VWS. Het doel van de subsidieaanvraag moet duidelijk zijn en gericht zijn op de beleidsterreinen van VWS

Ministerie: Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Uitvoering: Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Doelgroep: Bedrijven en Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	905	AL totaal	€ 5.281.860
Verleend	767	UL totaal	€ 1.385.852
Sanctietoepassing	6	AL per subsidie	€ 6.504
Bezwaar	5	UL per subsidie	€ 1.686
Subsidiekader nu	Lumpsum/Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum/Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 584.068
Subsidiebudget	Totaal		€ 447.980.500

Subsidie 2: Tijdelijke subsidieregeling stimuleren leeftijdsbewust beleid

De subsidieregeling heeft tot doel het verspreiden en verder bevorderen van leeftijdsbewust beleid bij bedrijven. Het gaat hier om een tijdelijke subsidieregeling. Het aanvragerschap is beperkt tot branche- en bedrijfstakorganisaties

Ministerie: Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Uitvoering: Agentschap SZW

Doelgroep: Bedrijven

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	80	AL totaal	€ 226.765
Verleend	45	UL totaal	€ 91.844
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 3.758
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 1.778
Subsidiekader nu	Prestaties		
Subsidiekader toekomst	Prestaties		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 37.000
Subsidiebudget	Totaal		€ 7.100.000

Subsidie 3: Subsidie investeringen energiebesparing (IRE)

De subsidieregeling heeft tot doel om energiebesparing in de glastuinbouw te bevorderen. De subsidie is beschikbaar voor bedrijven die willen investeren in energiesystemen in de glastuinbouw. De subsidie maakt onderdeel uit van de Regeling LNV Subsidies.

Ministerie: Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

Uitvoering: Dienst Regelingen

Doelgroep: Bedrijven

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	194	AL totaal	€ 228.918
Verleend	170	UL totaal	€ 189.012
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 1.241
Bezwaar	25	UL per subsidie	€ 1.028
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 15.900
Subsidiebudget	Totaal		€ 3.100.000

Subsidie 4: BEW-PLUS (Koopsubsidie)

De subsidieregeling heeft tot doel het bevorderen van eigen woningbezit bij de lagere inkomensgroepen. Met behulp van een bijdrage moet het voor deze groep mogelijk worden een eigen woning te verkrijgen en te blijven bewonen.

Ministerie: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM)

Uitvoering: SenterNovem

Doelgroep: Burgers

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	3.427	AL totaal	€ 324.770
Verleend	3.295	UL totaal	€ 876.075
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 96
Bezwaar	3% van de afwijzingen	UL per subsidie	€ 259
Subsidiekader nu	Prestaties		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 10.702
Subsidiebudget	Totaal		€ 35.264.000

Subsidie 5: Subsidieregeling scholing overblijfmedewerkers

De subsidieregeling heeft tot doel het bevorderen van de deskundigheid van overblijfmedewerkers en de kwaliteit van het overblijven in het primair onderwijs. De subsidie kan een bijdrage leveren in de kosten die gemaakt worden om een niet uit de Rijkskas bekostigde korte cursus of beroepsgerichte scholing op het terrein van opvang en toezicht op kinderen te volgen.

Ministerie: Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW)

Uitvoering: Centrale Financiën Instelling (CFI)

Doelgroep: Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	750	AL totaal	€ 204.750
Verleend	750	UL totaal	€ 33.563
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 273
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 45
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 3.993
Subsidiebudget	Totaal		€ 2.994.900

Subsidie 6: Regeling Effect Gerichte Maatregelen (EGM)

De subsidieregeling is van eigenaren of erfpachters (met een erfpachtovereenkomst van ten minste 25 jaar) van een bos of natuurterrein om maatregelen te kunnen nemen om de gevolgen van verzuuring, vermesting of verdroging te bestrijden.

Ministerie: Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (LNV)

Uitvoering: Dienst Regelingen

Doelgroep: o.a. gemeenten en samenwerkingsverbanden

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	3	AL totaal	€ 367.919
Verleend	3	UL totaal	€ 219.825
Sanctietoepassing	1	AL per subsidie	€ 122.640
Bezwaar	2	UL per subsidie	€ 73.275
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 1.856.300
Subsidiebudget	Totaal		€ 5.569.000

Subsidie 7: Subsidieregeling Boegbeeld-module Experimentele kaderregeling subsidie innovatieprojecten

De subsidieregeling heeft als doel bedrijven te ondersteunen die excellente technologische projecten willen gaan uitvoeren in samenwerking met andere bedrijven en/of kennisinstellingen (universiteiten). De subsidie is beschikbaar voor haalbaarheidsprojecten en zowel nationale als internationale R&D-projecten.

Ministerie: Economische Zaken (EZ)

Uitvoering: SenterNovem

Doelgroep: Bedrijven en Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	9	AL totaal	€ 107.718
Verleend	6	UL totaal	€ 18.253
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 14.175
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 2.384
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Werkelijke kosten		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 1.216.667
Subsidiebudget	Totaal		€ 7.300.000

Subsidie 8: VERS (Subsidieregeling dieselmotoren voor binnenvaartschepen)

Doel van de VERS-regeling is het financieel ondersteunen van eigenaren van binnenvaartschepen om hun schepen te voorzien van motoren met een lagere NOx-uitstoot.

Ministerie: Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM)

Uitvoering: SenterNovem

Doelgroep: Bedrijven

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	65	AL totaal	€ 26.577
Verleend	175	UL totaal	€ 66.875
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 168
Bezwaar	4	UL per subsidie	€ 665
Subsidiekader nu	Prestaties		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 11.496
Subsidiebudget	Totaal		€ 2.011.803

Subsidie 9: Besluit subsidiëring instandhouding monumenten

Doel van deze regeling is om het onderhoud van monumenten van diverse typen eigenaren financieel te ondersteunen.

Ministerie: Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW)

Uitvoering: RACM

Doelgroep: Bedrijven/ Instellingen/ Burgers

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	505	AL totaal	€ 2.902.275
Verleend	362	UL totaal	€ 126.250
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 6.455
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 250
Subsidiekader nu	Lumpsum/ Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum/ Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 33.149
Subsidiebudget	Totaal		€ 12.000.000

Subsidie 10: Subsidieregeling Kinderopvang

De subsidieregeling heeft als doel innovatieve projecten te subsidiëren die bijdragen aan toegankelijke en verantwoorde kinderopvang.

Ministerie: Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Uitvoering: Agentschap SZW

Doelgroep: Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	98	AL totaal	€ 353.027
Verleend	27	UL totaal	€ 158.618
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 5.676
Bezwaar	2	UL per subsidie	€ 2.128
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Prestaties		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 164.881
Subsidiebudget	Totaal		€ 4.451.795

Subsidie 11: Food & Nutrition Delta

Het Innovatieprogramma Food & Nutrition Delta (FND) heeft als doel om van Nederland de meest leidende en innovatieve Food & Nutrition regio in Europa te maken. Het programma is gericht op het "post harvest" deel van de industrie.

Ministerie: Economische Zaken (EZ)

Uitvoering: SenterNovem

Doelgroep: Bedrijven

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	90	AL totaal	€ 2.463.829
Verleend	65	UL totaal	€ 231.593
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 31.684
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 8.880
Subsidiekader nu	Lumpsum/ Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 146.154
Subsidiebudget	Totaal		€ 9.500.000

Subsidie 12: HGIS Cultuurprogramma

Culturele projecten met een internationaal karakter konden in aanmerking komen voor subsidie uit de HGIS Cultuurmiddelen.

Ministerie: Buitenlandse Zaken (BUZA) en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW)

Uitvoering: Buitenlandse Zaken (BUZA)

Doelgroep: Bedrijven/ Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	43	AL totaal	€ 341.458
Verleend	32	UL totaal	€ 100.290
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 9.752
Bezwaar	2	UL per subsidie	€ 2.670
Subsidiekader nu	Lumpsum/ Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum/ Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 328.125
Subsidiebudget	Totaal		€ 10.500.000

Subsidie 13: Programma MobiliteitsManagement 2007

Het programma ondersteunt innovatieve manieren om 'slim' te reizen.

Ministerie: Verkeer en Waterstaat (V&W)

Uitvoering: SenterNovem

Doelgroep: Bedrijven/ Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	46	AL totaal	€ 385.318
Verleend	24	UL totaal	€ 125.905
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 10.376
Bezwaar	7	UL per subsidie	€ 3.058
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Prestaties		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 80.750
Subsidiebudget	Totaal		€ 1.938.000

Subsidie 14: Innovatie Prestatie Contracten (onderdeel Pre IPC)

De subsidieregeling heeft als doel het innovatieve vermogen van het MKB te stimuleren. Samenwerking en kennisoverdracht zijn van belang (in de keten, regio, branche, thema e.d.)

Ministerie: Economische Zaken (EZ)

Uitvoering: SenterNovem

Doelgroep: Bedrijven

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	43	AL totaal	€ 358.601
Verleend	40	UL totaal	€ 30.388
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 8.723
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 725
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Prestaties		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 73.837
Subsidiebudget	Totaal		€ 2.953.473

Subsidie 15: Regeling Palliatieve Terminale Zorg

De regeling is bedoeld als een tegemoetkoming in de kosten van de coördinatie van vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg (PTZ). Organisaties worden geacht een gedeelte van de kosten zelf op te brengen. De subsidie kent een subsidieplafond en er bestaat een maximumbedrag per cliënt dat voor de verschillende instellingen verschilt.

Ministerie: Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Uitvoering: Dienst Financieel en Personeel Beheer (FPB)

Doelgroep: Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	192	AL totaal	€ 194.806
Verleend	186	UL totaal	€ 60.203
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 1.042
Bezwaar	6	UL per subsidie	€ 324
Subsidiekader nu	Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum/ Prestaties/ Werkelijke kosten		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 65.054
Subsidiebudget	Totaal		€ 12.100.000

Subsidie 16: Regeling Halt

De regeling Halt kent een aparte inrichting. Het ministerie van Justitie behandelt de aanvraag van de totale subsidie van Halt Nederland en de regionale bureaus. Halt Nederland heeft mandaat om de subsidieaanvraag van de verschillende regionale bureaus af te handelen.

Ministerie: Justitie

Uitvoering: Dep. Auditdienst

Doelgroep: Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	19	AL totaal	€ 409.440
Verleend	19	UL totaal	€ 61.334
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 21.549
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 3.228
Subsidiekader nu	Prestaties		
Subsidiekader toekomst	Prestaties		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 527.778
Subsidiebudget	Totaal		€ 9.500.000

Subsidie 17: Knowledge and Development Center (KDC)

De regeling KDC is een bijdrage van DGLM voor de out-of-pocket kosten van projecten die het Knowledge and Development Centre laat uitvoeren.

Ministerie: Verkeer en Waterstaat

Uitvoering: DGLM

Doelgroep: Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	8	AL totaal	€ 43.219
Verleend	7	UL totaal	€ 21.630
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 6.174
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 3.090
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Lumpsum/ Prestaties		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 100.000
Subsidiebudget	Totaal		€ 700.000

Subsidie 18: Stichting Nationaal Brandweermuseum

De subsidie draagt bij aan de exploitatiekosten van het Nationaal Brandweermuseum (BRW)

Ministerie: Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Uitvoering: Directoraat Generaal Veiligheid

Doelgroep: Instellingen

Subsidieaanvragen	Aantal	AL/UL	Bedrag
Ingediend	1	AL totaal	€ 222
Verleend	1	UL totaal	€ 1.125
Sanctietoepassing	0	AL per subsidie	€ 222
Bezwaar	0	UL per subsidie	€ 1.125
Subsidiekader nu	Werkelijke kosten		
Subsidiekader toekomst	Werkelijke kosten		
Subsidiebedrag	Gemiddeld		€ 154.150
Subsidiebudget	Totaal		€ 154.150

BIJLAGE IV Rekenvoorbeeld normpercentage

In deze Bijlage is een rekenvoorbeeld opgenomen om inzicht te geven op welke wijze de mutaties in lasten zijn berekend. Dit is een fictief voorbeeld. Stel dat bij de lastenmeting is gebleken dat bij 7 subsidieregelingen besparingsmaatregel X is voorgelaten met onderstaande waarnemingen.

Fictief rekenvoorbeeld			
Subsidieregelingen	Aantal verleningen	Tijdsbesparing	Totale gemiddelde tijd*
Subsidieregeling 1	45	0.5 uur	54 uur
Subsidieregeling 2	3	4.5 uur	1752 uur
Subsidieregeling 3	6	1.0 uur	195 uur
Subsidieregeling 4	362	0.5 uur	92 uur
Subsidieregeling 5	27	1.0 uur	80 uur
Subsidieregeling 6	65	25,5 uur	402 uur
Subsidieregeling 7	24	9.0 uur	139 uur

Voor de berekening van het normpercentage is gebruik gemaakt van de volgende formule: ((aantal verleningen x tijdsbesparing) regeling 1 + (aantal verleningen x tijdsbesparing) regeling 2 + + (aantal verleningen x tijdsbesparing) regeling 7) / ((aantal verleningen x totale gemiddelde tijd) regeling 1 + (aantal verleningen x totale gemiddelde tijd) regeling 2 + + (aantal verleningen x totale gemiddelde tijd) regeling 7) = normpercentage.

Dit betekent in dit geval dat het normpercentage als volgt kan worden berekend:

$$\frac{45 \times 0.5 + 3 \times 4.5 + 6 \times 1.0 + 362 \times 0.5 + 27 \times 1.0 + 65 \times 25,5 + 24 \times 9.0}{45 \times 54 + 3 \times 1752 + 6 \times 195 + 362 \times 92 + 27 \times 80 + 65 \times 402 + 24 \times 139} = 2.123,5 / 73.635 = 0.03 \rightarrow 3\%$$

Dit betekent dat bij de subsidieregelingen waar besparingsmaatregel X aan de orde is deze maatregel een besparing oplevert van 3% van de totale lasten.

BIJLAGE V Effecten besparingsmaatregelen en extra maatregelen naar situaties

Besparing AL vanuit nieuw subsidiekader

Tabel F toont een overzicht van de besparingen die de invoering van een Rijksbreed subsidiekader met zich meebrengt. Per maatregel staan het normpercentage, de mate van voorkomen in de lastenmeting en de situaties en het daarmee samenhangende percentage van voorkomen bij alle subsidieregelingen vermeld.

De tabel dient als volgt gelezen te worden; bijvoorbeeld maatregel 2 levert een besparing op van 16% op de administratieve lasten van een regeling bij subsidies tot €25.000. Deze maatregel kwam in 100% van het verwachte aantal gevallen in de lastenmeting voor. Maatregel 2 is alleen van toepassing in de situaties 2 en 4. Dit betekent dat in 51% van alle subsidieregelingen de besparing optreedt. De drie genoemde percentages (16, 100 en 51) leveren met elkaar vermenigvuldigd het besparingspercentage (8,1%) waarmee de totale oude AL als gevolg van deze besparingsmaatregel kunnen worden verminderd.

Dit kan uiteraard ook met de andere besparingsmaatregelen worden gedaan. In tabel 4 van de hoofdtekst van dit rapport zijn de percentages van de AL van alle subsidies, gecombineerd naar de zes besparingsmaatregelen, ook opgenomen.

Tabel F Uitwerking besparingsmaatregelen subsidiekader op de administratieve lasten.

<i>Besparingsmaatregel</i>	<i>Norm- percentage</i>	<i>% voorkomen lastenmeting</i>	<i>Situatie(s)</i>	<i>% voorkomen situaties</i>	<i>% van AL alle subsidies *)</i>
<i>1 Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag</i>					
1.a Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven (reductie in tijd van (deel)handelingen)	5%	100%	alle (excl. 1-op-1 subsidies)	95%	4,8% **)
1.b Minder aanvullende informatie-uitvraag bij aanvraag	3%	67%	alle	100%	2,2%
1.c Minder aanvullende informatieaanvraag bij vaststelling	1%	39%	2,4	51%	0,1%
<i>2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag</i>	16%	100%	2,4	51%	8,1%
<i>3 Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting</i>	8%	30%	2,3,4,5,6	72%	1,7%
<i>4 Vereenvoudiging en uniformering tussenrapportages</i>					
4.a Geen tussenrapportages bij subsidies tot € 125.000 met looptijd <1 jaar	5%	27%	3,4,5	61%	0,9%
4.b Maximaal 1 tussenrapportage bij subsidies met een looptijd >1 jaar	5%	13%	3,4,5,6	71%	0,4%
<i>5 Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000</i>					
5.a Geen financiële verantwoording bij subsidies tot € 125.000	14%	100%	4,5	58%	8,2%
5.b Geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000	8%	90%	4,5	58%	4,4%
<i>6 Meerdere subsidies met 1 accountantsverklaring op 1 moment verantwoord</i>	p.m.	p.m.	4,5,6	p.m.	p.m.

*) dit percentage is berekend als het product van de onafgeronde percentages van de kolommen "normpercentages", "% voorkomen lastenmeting" en "% voorkomen situaties".

***) 4,8% is het besparingspercentage van de AL nadat de overige besparingen in mindering zijn gebracht. T.o.v. de oude AL is dit percentage 3,5 wat ook in tabel 4 van de hoofdtekst is opgenomen in het totaal bij besparingsmaatregel 1.

Bron: EIM, 2008

Besparing UL vanuit nieuw subsidiekader

Tabel G toont een overzicht van de besparingen op de uitvoeringslasten die de invoering van het Rijksbreed subsidiekader met zich meebrengt.

In tabel 5 van de hoofdtekst van dit rapport zijn de percentages van de UL van alle subsidies, gecompriemd naar de zes besparingsmaatregelen, ook opgenomen.

Tabel G Uitwerking besparingsmaatregelen subsidiekader op de uitvoeringslasten.

<i>Besparingsmaatregel</i>	<i>Norm- percentage</i>	<i>% voorkomen lastenmeting</i>	<i>Situatie(s)</i>	<i>% voorkomen alle subsidies</i>	<i>% van UL alle subsidies *)</i>
1 <i>Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven, leidend tot minder benodigde tijd voor (deel-)handelingen en minder extra informatie-uitvraag</i>					
1.a Vereenvoudiging en uniformering begrippen, berekeningen en tarieven (reductie in tijd van (deel)handelingen)	5%	100%	alle (excl. 1-op-1 subsidies)	95%	4,8% **)
1.b Minder aanvullende informatieuitvraag bij aanvraag	2%	67%	alle	100%	1,6%
1.c Minder aanvullende informatieaanvraag bij vaststelling	1%	39%	2,4	51%	0,2%
2 Subsidie < € 25.000 op basis van 1 aanvraag	12%	100%	2,4	51%	6,4%
3 <i>Vereenvoudiging en uniformering bevoorschotting</i>	5%	30%	2,3,4,5,6	72%	1,2%
4 <i>Vereenvoudiging en uniformering tussenrapportages</i>					
4.a Geen tussenrapportages bij subsidies tot € 125.000 met looptijd <1 jaar	0.1%	27%	3,4,5	61%	0,0%
4.b Maximaal 1 tussenrapportage bij subsidies met een looptijd >1 jaar	3%	13%	3,4,5,6	71%	0,2%
5 <i>Geen financiële verantwoording en geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000</i>					
5.a Geen financiële verantwoording bij subsidies tot € 125.000	17%	100%	4,5	58%	9,6%
5.b Geen accountantsverklaring bij subsidies tot € 125.000	-	90%	4,5	58%	***)
6 Meerdere subsidies met 1 accountantsverklaring op 1 moment verantwoord	p.m.	p.m.	4,5,6	p.m.	p.m.

*) dit percentage is berekend als het product van de onafgeronde percentages van de kolommen "normpercentages", "% voorkomen lastenmeting" en "% voorkomen situaties".

**) 4,8% is het besparingspercentage van de UL nadat de overige besparingen in mindering zijn gebracht. T.o.v. de oude UL is dit percentage 3,84 wat ook in tabel 5 van de hoofdtekst is opgenomen in het totaal bij besparingsmaatregel 1.

***) Deze besparingsmaatregel is bedoeld voor de AL. Het niet meer hoeven controleren van de accountantsverklaring levert een beperkte besparing op. Deze is meegenomen bij maatregel 5.a.

Bron: EIM, 2008

Extra AL vanuit nieuw subsidiekader

Naast de besparende effecten van het nieuwe subsidiekader heeft EIM ook de verzwarende effecten berekend. Tabel H en I geven de normpercentages, de ma-

te van voorkomen in de lastenmeting en de situaties waar de verschillende verzwarende maatregelen op van toepassing zijn. Tabel H geeft de uitwerking op de administratieve lasten.

Voor de berekening van de extra lasten als gevolg van extra toetsing vooraf (verzwaringseffect 1) is aangenomen dat bij 25% van de subsidieaanvragen extra informatie wordt opgevraagd. Voor de bepaling van de hiermee gepaarde lastenverzwaring per subsidieaanvraag is uitgegaan van een toename van 5% van de totale administratieve lasten per subsidieaanvraag.

Voor de berekening van de extra lasten als gevolg van een schriftelijke toetsing (verzwaringseffect 2a) is in dit onderzoek aangenomen dat in geval van ambtshalve vaststelling (gesteld op 50% van de verleningen tot € 25.000) een schriftelijke steekproef van 10% wordt gehouden. De hiermee gepaard gaande lasten zijn berekend op basis van opvraag van een prestatiebewijs.

Voor de berekening van de extra lasten als gevolg van een extra steekproef ter plaatse (verzwaringseffect 2b) is in dit onderzoek aangenomen dat in 10% van de gevallen een extra steekproef van 10% wordt gehouden. Voor de berekening van de met een steekproef gepaard gaande lasten is op basis van de onderzoekswaarnemingen uitgegaan van een tijdsbesteding van circa 8 uur door de subsidieontvanger en eveneens een tijdsbesteding van gemiddeld genomen 8 uur door de subsidieverstrekker/uitvoerder. Deze tijdsbesteding is afgestemd met enkele uitvoeringsorganisaties in de expertmeeting.

Tabel H Uitwerking verzwaringsmaatregelen subsidiekader op de administratieve lasten

	<i>Verzwaringseffecten</i>	<i>Norm- percen- tage</i>	<i>% voorko- men in las- tenmeting</i>	<i>Situatie</i>	<i>% voor- komen situaties</i>	<i>% van AL alle subsi- dies *)</i>
1	Nadruk op toetsing vooraf/ controle vooraf uitgebreid	5%	25%	2,4,5	58%	0,7%
2a	Tussentijdse steekproef (schriftelijk)	3%	5%	2,4	51%	0,1%
2b	Tussentijdse steekproef (ter plaatse)	6%	1%	2,4,5	58%	0,0%

**) dit percentage is berekend als het product van de onafgeronde percentages van de kolommen "normpercentages", "% voorkomen lastenmeting" en "% voorkomen situaties".*

Bron: EIM, 2008

Extra UL vanuit nieuw subsidiekader

Tabel I geeft de uitwerking op de uitvoeringslasten van de verzwaringsmaatregelen.

Tabel I Uitwerking verzwaringsmaatregelen subsidiekader op de uitvoeringslasten

	<i>Verzwaringseffecten</i>	<i>Norm- percen- tage</i>	<i>% voorko- men in las- tenmeting</i>	<i>Situaties</i>	<i>% voor- komen situaties</i>	<i>% van UL alle subsi- dies *)</i>
1	Nadruk op toetsing vooraf/ controle vooraf uitgebreid	5%	25%	2,4,5	58%	0,7%
2a	Tussentijdse steekproef (schriftelijk)	3%	5%	2,4	51%	0,1%
2b	Tussentijdse steekproef (ter plaatse)	9%	1%	2,4,5	58%	0,1%

**) dit percentage is berekend als het product van de onafgeronde percentages van de kolommen "normpercentages", "% voorkomen lastenmeting" en "% voorkomen situaties".*

Bron: EIM, 2008

In tabel 6 van de hoofdtekst van dit rapport zijn de percentages van de AL/UL van alle subsidies ook opgenomen.